Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
2019-2024

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων
Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

2020/2035(INL)

20.5.2021

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

με συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την καταπολέμηση της έμφυλης βίας: βία στο διαδίκτυο
(2020/2035(INL))

Επιτροπή Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων
Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων

Εισηγήτριες: Sylwia Spurek, Ελισσάβετ Βόζεμπεργκ-Βρυωνίδη

(Πρωτοβουλία – Άρθρο 47 του Κανονισμού)
(Κοινή διαδικασία επιτροπών – Άρθρο 58 του Κανονισμού)

(Συντάκτριες της πρότασης: Sylwia Spurek, Ελισσάβετ Βόζεμπεργκ-Βρυωνίδη)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....3

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ: ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΠΟΥ ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ: ΒΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ 8

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....12

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

με συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με την καταπολέμηση της έμφυλης βίας: βία στο διαδίκτυο
(2020/2035(INL))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 2 και το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,

– έχοντας υπόψη το άρθρο 83 παράγραφος 1 και το άρθρο 225 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

– έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως τα άρθρα 7, 8, 10, 11, 12, 21, 23, 24, 25, 26 και 47,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 5ης Μαρτίου 2020 με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας – Στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025»,

– έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Ιουνίου 2020, με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα των θυμάτων (2020-2025)»,

– έχοντας υπόψη τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας,

– έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 21ης Ιανουαρίου 2021 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων[1],

– έχοντας υπόψη τις διατάξεις των νομικών πράξεων των Ηνωμένων Εθνών στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ιδίως εκείνες που αφορούν τα δικαιώματα των γυναικών, και άλλων νομικών πράξεων των Ηνωμένων Εθνών για τη βία κατά των γυναικών,

– έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με την εντατικοποίηση των προσπαθειών για την πρόληψη και την εξάλειψη κάθε μορφής βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών (A/RES/75/161) και με το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή στην ψηφιακή εποχή (A/RES/75/176),

– έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Συμβουλίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών, της 2ας Ιουλίου 2018 σχετικά με την επιτάχυνση των προσπαθειών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών: πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών σε ψηφιακά πλαίσια (A/HRC/38/L.6),

– έχοντας υπόψη τη μελέτη της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την καταπολέμηση της έμφυλης βίας: βία στο διαδίκτυο (αξιολόγηση της

[1] Κείμενα που εγκρίθηκαν, P9_TA(2021)0025.

ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας),

– έχοντας υπόψη τον δείκτη ισότητας των φύλων του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων,

– έχοντας υπόψη την οδηγία 2012/29/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, την υποστήριξη και την προστασία θυμάτων της εγκληματικότητας και για την αντικατάσταση της απόφασης-πλαισίου 2001/220/ΔΕΥ του Συμβουλίου[2],

– έχοντας υπόψη τα άρθρα 47 και 54 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη τις κοινές διαβουλεύσεις της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων, σύμφωνα με το άρθρο 58 του Κανονισμού του,

– έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (A9-0000/2021),

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο πρώτος στόχος της στρατηγικής της Ένωσης για την ισότητα των φύλων 2020-2025 επικεντρώνεται στον τερματισμό της έμφυλης βίας και την περιγράφει ως «μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις των κοινωνιών μας»·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι η βία κατά των γυναικών και άλλες μορφές έμφυλης βίας είναι ευρέως διαδεδομένες στην Ένωση και πρέπει να νοούνται ως ακραία μορφή διάκρισης· λαμβάνοντας υπόψη ότι η έμφυλη βία έχει τις ρίζες της στην άνιση κατανομή της εξουσίας μεταξύ γυναικών και ανδρών, στον σεξισμό και στα στερεότυπα που αφορούν το φύλο, τα οποία έχουν οδηγήσει σε κυριαρχία και διακρίσεις εις βάρος των γυναικών από τους άνδρες·

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η βία κατά των γυναικών και η έμφυλη βία παρουσιάζουν διαφορετικές αλλά όχι αλληλοαποκλειόμενες μορφές και εκδηλώσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτές οι διαφορετικές μορφές βίας είναι συχνά αλληλένδετες και άρρηκτα συνδεδεμένες με τη βία εκτός διαδικτύου, διότι μπορούν να προηγούνται αυτής, να τη συνοδεύουν ή να τη συνεχίζουν·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η κυβερνοπαρενόχληση, η επίμονη παρακολούθηση μέσω διαδικτύου, ο κυβερνοεκφοβισμός, το «τρολάρισμα», η ρητορική μίσους στο διαδίκτυο, το «κράξιμο», η δημοσιοποίηση των προσωπικών στοιχείων και η σεξουαλική κακοποίηση βάσει εικόνων συγκαταλέγονται μεταξύ των συνηθέστερων μορφών έμφυλης βίας στο διαδίκτυο· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει ειδική νομοθεσία για ορισμένες μόνο από αυτές τις ειδικές μορφές·

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά την αυξανόμενη ευαισθητοποίηση σχετικά με το φαινόμενο της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, η έλλειψη συλλογής εξαντλητικών και πρόσφατων δεδομένων, και η ελλιπής αναφορά περιπτώσεων έμφυλης βίας στο διαδίκτυο εμποδίζει την ακριβή αξιολόγηση της επικράτησης του φαινομένου·

[2] ΕΕ L 315 της 14.11.2012, σ. 57.

λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με την εκτίμηση της ευρωπαϊκής προστιθέμενης αξίας σχετικά με την έμφυλη βία στο διαδίκτυο, μεταξύ 4 και 7 % των γυναικών στην Ένωση έχουν υποστεί κυβερνοπαρενόχληση κατά τους τελευταίους 12 μήνες, ενώ μεταξύ 1 και 3 % έχουν υποστεί επίμονη παρακολούθηση μέσω διαδικτύου·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι γυναίκες μπορούν να αποτελέσουν στόχο βίας στο διαδίκτυο είτε μεμονωμένα είτε ως μέλη συγκεκριμένης κοινότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι διατομεακές μορφές διακρίσεων μπορούν να επιδεινώσουν τις συνέπειες της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες γυναίκες, όπως πολιτικοί, γυναίκες σε δημόσιες θέσεις, δημοσιογράφοι, συντάκτριες ιστολογίων και υπερασπίστριες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πλήττονται ιδιαίτερα από την έμφυλη βία στο διαδίκτυο, και ότι αυτό όχι μόνο προκαλεί ψυχολογικές βλάβες και ταλαιπωρία, αλλά επίσης αποτρέπει την ψηφιακή συμμετοχή τους στην πολιτική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έμφυλη βία στο διαδίκτυο επηρεάζει την ψυχική υγεία, την πλήρη άσκηση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ακόμη και τη δημοκρατία, και έχει επιπτώσεις στην κοινωνία, συμπεριλαμβανομένου του οικονομικού αντικτύπου·

1. υπογραμμίζει ότι η έμφυλη βία στο διαδίκτυο αποτελεί συνέχεια της έμφυλης βίας εκτός διαδικτύου και ότι καμία εναλλακτική πολιτική δεν θα είναι αποτελεσματική εάν δεν λάβει υπόψη αυτή την πραγματικότητα·

2. εκφράζει την ικανοποίησή του για τη στρατηγική της Ένωσης για την ισότητα των φύλων 2020-2025 την οποία πρότεινε η Επιτροπή ως εργαλείο για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της έμφυλης βίας, και για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων τους·

3. τονίζει ότι η πανδημία COVID-19 έχει αυξήσει τον κίνδυνο της ενδοοικογενειακής βίας και κακοποίησης, επειδή τα θύματα αναγκάζονται να περνούν περισσότερο χρόνο με τους δράστες και τείνουν να είναι περισσότερο απομονωμένα από τα δίκτυα υποστήριξης· καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν τη βοήθεια που προσφέρουν μέσω καταφυγίων, τηλεφωνικών γραμμών βοήθειας και υπηρεσιών υποστήριξης για την προστασία των θυμάτων, και να διευκολύνουν την καταγγελία της έμφυλης βίας·

4. υπογραμμίζει τον διεθνικό χαρακτήρα της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, λαμβάνοντας υπόψη τη διασυνοριακή διάσταση της χρήσης των ΤΠΕ·

5. καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν την ευαισθητοποίηση, να εφαρμόσουν την εθνική ποινικής νομοθεσία, καθώς και ειδικές πολιτικές και προγράμματα για την πρόληψη της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, και να καταπολεμήσουν την ατιμωρησία για όσους διαπράττουν τέτοιες πράξεις·

6. παροτρύνει την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θεσπίσουν ένα αξιόπιστο σύστημα για την τακτική συλλογή στατιστικών αναλυτικών και συγκρίσιμων δεδομένων σχετικά με την έμφυλη βία, συμπεριλαμβανομένης της βίας στο διαδίκτυο·

7. επισημαίνει ότι, μεταξύ άλλων, το άγχος, τα προβλήματα συγκέντρωσης, το άγχος, οι κρίσεις πανικού, η χαμηλή αυτοεκτίμηση, η κατάθλιψη, η μετατραυματική αγχώδης

διαταραχή, η έλλειψη εμπιστοσύνης και αισθήματος ελέγχου, που προκαλούνται από τη βία στο διαδίκτυο, μπορούν να έχουν αντίκτυπο στην ψυχική υγεία·

8. υπογραμμίζει ότι η έμφυλη βία στο διαδίκτυο έχει ψυχολογικές, κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες·

9. καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στις γυναίκες που ανήκουν σε ομάδες οι οποίες βρίσκονται σε ευάλωτη θέση όσον αφορά την έμφυλη βία στο διαδίκτυο και να αναπτύξουν ειδικές υπηρεσίες στήριξης και εκπαιδευτικά προγράμματα ειδικά για τις συγκεκριμένες αυτές ομάδες·

10. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι η έμφυλη βία στο διαδίκτυο μειώνει τη συμμετοχή των γυναικών στον δημόσιο διάλογο, γεγονός που, κατά συνέπεια, υπονομεύει τις δημοκρατικές αρχές της Ένωσης· εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι αυτό το «φαινόμενο φίμωσης» στοχεύει ιδιαίτερα τις γυναίκες ακτιβίστριες, δημοσιογράφους και πολιτικούς, με στόχο την αποθάρρυνση της παρουσίας των γυναικών στον πολιτικό βίο και στους τομείς λήψης αποφάσεων·

11. υπενθυμίζει ότι τα έμφυλα στερεότυπα βρίσκονται στο επίκεντρο των διακρίσεων λόγω φύλου και αποτελούν ένα από τα κύρια εμπόδια για την είσοδο γυναικών και κοριτσιών στον τομέα των ΤΠΕ και στον ψηφιακό τομέα· τονίζει την ανάγκη να αντιμετωπιστεί το χάσμα μεταξύ των φύλων στον τομέα των ΤΠΕ μέσω της εκπαίδευσης, των εκστρατειών ευαισθητοποίησης και της προώθησης της εκπροσώπησης των γυναικών στον τομέα·

12. υπογραμμίζει την ανάγκη προστασίας, στήριξης και διασφάλισης επανόρθωσης για τα θύματα της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο·

13. υπενθυμίζει ότι το Συμβούλιο πρόκειται να ολοκληρώσει επειγόντως την κύρωση από την Ένωση της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας («Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης») βάσει ευρείας προσχώρησης χωρίς περιορισμούς, και να υποστηρίξει την κύρωση, καθώς και την ταχεία και ορθή εφαρμογή και επιβολή της από όλα τα κράτη μέλη· υπογραμμίζει ότι η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης είναι η πιο ολοκληρωμένη διεθνής συνθήκη που αντιμετωπίζει τα βαθύτερα αίτια της έμφυλης βίας σε όλες τις μορφές της· επισημαίνει ότι η έκκληση αυτή δεν αναιρεί την έκκληση για έγκριση νομικής πράξης της Ένωσης σχετικά με την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, αλλά μάλλον τη συμπληρώνει·

14. επιβεβαιώνει σθεναρά τη δέσμευσή του, όπως έχει εκφραστεί ήδη, για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας και την ανάγκη για μια ολοκληρωμένη οδηγία που θα καλύπτει όλες τις μορφές της ως τον καλύτερο τρόπο για να τεθεί τέρμα στην έμφυλη βία·

15. ζητεί από το Συμβούλιο να ενεργοποιήσει τη μεταβατική ρήτρα με την έκδοση απόφασης που θα αναγνωρίζει την έμφυλη βία ως τομέα ιδιαιτέρως σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)·

16. ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, βάσει του

άρθρου 83 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο της ΣΛΕΕ, πρόταση πράξης για τη θέσπιση μέτρων με σκοπό την καταπολέμηση της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, σύμφωνα με τις συστάσεις που παρατίθενται στο παράρτημα του παρόντος ψηφίσματος· επισημαίνει ότι η εν λόγω πρόταση δεν θα πρέπει να υπονομεύει τις προσπάθειες για τον χαρακτηρισμό της έμφυλης βίας ως νέου τομέα ιδιαιτέρως σοβαρής εγκληματικότητας με διασυνοριακή διάσταση σύμφωνα με το άρθρο 83 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο της ΣΛΕΕ ή παράγωγων νομικών πράξεων για την έμφυλη βία, όπως ζήτησε το Κοινοβούλιο στις προηγούμενες εκκλήσεις του·

17. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα καθώς και τις συνημμένες συστάσεις στην Επιτροπή και στο Συμβούλιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ:
ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΠΟΥ ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΜΦΥΛΗΣ ΒΙΑΣ: ΒΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Σύσταση 1 σχετικά με τον στόχο της προς έγκριση οδηγίας

Στόχος της οδηγίας θα πρέπει να είναι η θέσπιση ελάχιστων κανόνων σχετικά με τον ορισμό του εγκλήματος της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο και των συναφών κυρώσεων, η θέσπιση μέτρων για την προώθηση και τη στήριξη της δράσης των κρατών μελών στον τομέα της πρόληψης του εν λόγω εγκλήματος, και μέτρων για την προστασία και την υποστήριξη των θυμάτων, καθώς και για τη διασφάλιση επανόρθωσης γι' αυτά.

Σύσταση 2 σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τους ορισμούς

- ποια εγκλήματα;

Η συμπερίληψη του όρου «εγκληματικότητα στον χώρο της πληροφορικής» στο άρθρο 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ μπορεί επίσης να καλύπτει εγκλήματα που διαπράττονται κατά δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή συστημάτων πληροφοριών, ή με τη χρήση τους, και οι σοβαρές μορφές επιγραμμικής έμφυλης βίας με διασυνοριακή διάσταση ενδέχεται να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της «εγκληματικότητας στον χώρο της πληροφορικής» κατά την έννοια του άρθρου 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ.

Πέραν τούτου, τα μέτρα που αποσκοπούν στην πρόληψη της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο και στην παροχή βοήθειας στα θύματα θα μπορούσαν να θεσπιστούν βάσει του άρθρου 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ, διότι είναι παρεπόμενα του κύριου στόχου της οδηγίας.

Το πεδίο εφαρμογής θα πρέπει να καλύπτει κάθε μορφή έμφυλης βίας που διαπράττεται, υποστηρίζεται ή επιδεινώνεται εν μέρει ή πλήρως από τη χρήση ΤΠΕ, όπως κινητών τηλεφώνων και έξυπνων τηλεφώνων, διαδικτύου, πλατφορμών μέσων κοινωνικής δικτύωσης ή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, κατά γυναικών επειδή είναι γυναίκες, ή επηρεάζει δυσανάλογα τις γυναίκες.

Αν και δεν είναι δυνατόν να παρουσιαστεί εξαντλητική τυπολογία των διαφόρων μορφών έμφυλης βίας στο διαδίκτυο λόγω του ότι εξελίσσεται διαρκώς και αναδύονται νέες μορφές της, θα πρέπει να αναφερθούν και να προσδιοριστούν οι ακόλουθοι τύποι:

- **κυβερνοπαρενόχληση** (στην οποία περιλαμβάνονται: κυβερνοεκφοβισμός, μη ζητηθείσα λήψη περιεχομένου σαφώς σεξουαλικού χαρακτήρα, ηθική παρενόχληση)·
- **επίμονη παρακολούθηση μέσω διαδικτύου**·
- **παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής που σχετίζονται με τις ΤΠΕ** (συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης, της ανταλλαγής και της παραποίησης προσωπικών δεδομένων ή εικόνων, μεταξύ άλλων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα χωρίς συγκατάθεση, της σεξουαλικής κακοποίησης βάσει εικόνων και της μη συναινετικής αποκάλυψης σεξουαλικών εικόνων, της δημοσιοποίησης των προσωπικών στοιχείων και της υποκλοπής ταυτότητας)·
- **χειρισμός ή επιτήρηση από απόσταση** (μεταξύ άλλων μέσω εφαρμογών κατασκοπείας σε κινητές συσκευές)·
- **απειλές** (συμπεριλαμβανομένων άμεσων απειλών και απειλών βίας, εξαναγκασμού,

σεξουαλικού εξαναγκασμού και εκβιασμού)·
- **σεξιστική ρητορική μίσους** (μεταξύ άλλων: απόσπαση και ανταλλαγή βίαιου περιεχομένου, χρήση σεξιστικών ή συνδεόμενων με το φύλο σχολίων και ύβρεων, κακοποίηση γυναικών για την έκφραση των απόψεων τους και για την απόρριψη σεξουαλικών προσεγγίσεων)·
- πρόκληση αυτοκτονίας ή ανορεξίας και συμπεριφορών ψυχικού τραυματισμού·
- **βλάβη υπολογιστών** σε αρχεία, προγράμματα, συσκευές, επιθέσεις σε ιστότοπους και άλλους ψηφιακούς διαύλους επικοινωνίας·
- **παράνομη πρόσβαση** σε κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στιγμιαία μηνύματα ή λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης·
- **παραβίαση των απαγορεύσεων επικοινωνίας** που επιβάλλονται με δικαστική απόφαση·
- **άμεση βία.**

- ποια θύματα;

Το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της πρότασης θα πρέπει να καλύπτει όλα τα θύματα της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, με ειδική αναγνώριση των διατομεακών μορφών διακρίσεων και των θυμάτων που συμμετέχουν στη δημόσια ζωή.

Σύσταση 3 σχετικά με τα μέτρα πρόληψης

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν μια σειρά από μέτρα για την πρόληψη της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο:

- προγράμματα ευαισθητοποίησης και εκπαιδευτικά προγράμματα στα οποία συμμετέχουν όλοι οι σχετικοί φορείς και ενδιαφερόμενοι φορείς για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, εντός του γενικού πλαισίου της έμφυλης βίας, προκειμένου να επέλθουν αλλαγές στις κοινωνικές και πολιτιστικές συμπεριφορές και να αρθούν τα έμφυλα στερεότυπα, με παράλληλη προώθηση της υπεύθυνης συμπεριφοράς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και αύξηση του αλφαβητισμού σχετικά με την ασφαλή χρήση του διαδικτύου·
- έρευνα σχετικά με την έμφυλη βία στο διαδίκτυο (αίτια, επικράτηση, αντίκτυπο)·
- ψηφιακή εκπαίδευση, γραμματισμό και δεξιότητες, μεταξύ άλλων στα σχολικά προγράμματα, με σκοπό την προώθηση της καλύτερης κατανόησης των ψηφιακών τεχνολογιών και της ενδυνάμωσης των χρηστών, τη βελτίωση της ψηφιακής ένταξης, τη διασφάλιση του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων, την εξάλειψη κάθε ανισότητας μεταξύ των φύλων όσον αφορά την πρόσβαση στις τεχνολογίες και τη διασφάλιση της ποικιλομορφίας των φύλων στον τεχνολογικό τομέα, ιδίως κατά την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών·
- ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για τους σκοπούς της ανταλλαγής πληροφοριών, εμπειρογνωμοσύνης και βέλτιστων πρακτικών, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου Πρόληψης του Εγκλήματος (EUPCN)·
- στήριξη των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρόληψης της έμφυλης βίας·
- προώθηση στοχοθετημένης κατάρτισης για ειδικούς και άλλους επαγγελματίες, συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου·
- διεπιστημονική συνεργασία και συνεργασία των ενδιαφερόμενων μερών, μεταξύ άλλων με εταιρείες τεχνολογίας, παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας και αρμόδιες αρχές,

σχετικά με βέλτιστες πρακτικές για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Σύσταση 4 σχετικά με την προστασία, την υποστήριξη και την αποζημίωση των θυμάτων

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να λάβουν τα ακόλουθα μέτρα, τα οποία θα πρέπει να επικεντρώνονται στο θύμα και να έχουν διατομεακή προσέγγιση:

- προώθηση ειδικής κατάρτισης για ειδικούς και επαγγελματίες που ασχολούνται με θύματα έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων των αρχών επιβολής του νόμου, του κοινωνικού προσωπικού, του προσωπικού παιδικής και υγειονομικής περίθαλψης, και των μελών του δικαστικού σώματος· θα μπορούσαν να υλοποιηθούν εκπαιδευτικά προγράμματα σε όλη την Ένωση, στο πλαίσιο των προγραμμάτων για τη δικαιοσύνη και τους πολίτες, την ισότητα, τα δικαιώματα και τις αξίες· ειδικότερα, θα πρέπει να δοθεί έμφαση στη δευτερογενή θυματοποίηση και τον τρόπο αποφυγής της, στη διττή διάσταση της έμφυλης βίας (εντός/εκτός διαδικτύου) και στις διατομεακές διακρίσεις·
- διευκόλυνση της πρόσβασης σε πληροφορίες και ανάπτυξη ειδικών υπηρεσιών για τα θύματα της βίας στο διαδίκτυο (τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας, καταφύγια)·
- διευκόλυνση της υποβολής καταγγελιών από τα θύματα, με παροχή σε αυτά της δυνατότητας να εξασφαλίζουν εντολές προστασίας, και ανάπτυξη μηχανισμών υποβολής προσφυγών με κατάλληλα μέτρα αποζημίωσης·
- ανάπτυξη μηχανισμών συνεργασίας μεταξύ των σχετικών φορέων, όπως το δικαστικό σώμα, οι εισαγγελείς, οι υπηρεσίες επιβολής του νόμου, οι τοπικές και περιφερειακές αρχές, και οι ΟΚΠ.

Σύσταση 5 σχετικά με τη δίωξη και την ποινικοποίηση της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο

Με βάση τον ορισμό που αναφέρεται στη σύσταση 1, η ποινικοποίηση της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

- τις μορφές έμφυλης βίας στο διαδίκτυο που πρέπει να ποινικοποιηθούν από τα κράτη μέλη (ώστε να καλυφθούν και τα προηγούμενα στάδια του κυβερνοεγκλήματος: υποκίνηση, ηθική αυτουργία, συνέργεια και απόπειρα)·
- ελάχιστες και μέγιστες ποινές (φυλάκιση και πρόστιμα)·
- διασυνοριακή έρευνα και δίωξη·
- επιβαρυντικές περιστάσεις, ανάλογα με το προφίλ των γυναικών και κοριτσιών θυμάτων (εκμετάλλευση ειδικών χαρακτηριστικών, τρωτών σημείων των γυναικών και κοριτσιών στο διαδίκτυο)·
- μια διατομεακή προσέγγιση με επίκεντρο τα θύματα.

Σύσταση 6 σχετικά με τη συλλογή δεδομένων και την υποβολή εκθέσεων

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να συλλέγουν και να δημοσιεύουν αναλυτικά και συγκρίσιμα δεδομένα σχετικά με την έμφυλη βία στο διαδίκτυο, ιδίως όσον αφορά τις διάφορες μορφές έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, όχι μόνο με βάση εκθέσεις επιβολής του νόμου αλλά και με βάση τις εμπειρίες των γυναικών.

Η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει σε τακτική βάση έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο, στην οποία θα αξιολογείται σε ποιον βαθμό τα κράτη μέλη έχουν λάβει μέτρα στο πλαίσιο της προτεινόμενης οδηγίας.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Ιστορικό και αιτιολόγηση της πρότασης

Η έμφυλη βία, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, είναι βαθιά ριζωμένη στις διαρθρωτικές ανισότητες στην κοινωνία μας. Εξακολουθεί να είναι αθόρυβη και να αποτελεί μία από τις σοβαρότερες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η έμφυλη βία παραμένει ευρέως διαδεδομένη και έχει τεράστιο αντίκτυπο στα θύματα, τις οικογένειές τους και τις κοινωνίες τους. Η κατάσταση επιδεινώνεται περαιτέρω από προκαταλήψεις λόγω φύλου, έμφυλα στερεότυπα και τη συνεχή εκδήλωση των ιστορικά άνισων σχέσεων εξουσίας. Η σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (σύμβαση της Κωνσταντινούπολης) αναγνωρίζει αυτήν τη διαρθρωτική φύση της έμφυλης βίας. Ως εκ τούτου, δεν είναι ένας μόνο παράγοντας, αλλά μια πληθώρα παραγόντων —συγκεκριμένα, πολιτιστικοί, νομικοί, οικονομικοί και πολιτικοί— που συμβάλλουν στην επιδείνωση της έμφυλης βίας στην κοινωνία μας.

Στη σημερινή ψηφιακή εποχή, το διαδίκτυο και οι ΤΠΕ δημιουργούν γρήγορα νέους κοινωνικούς ψηφιακούς χώρους και μετασχηματίζουν τον τρόπο με τον οποίο τα άτομα συναντώνται, επικοινωνούν και αλληλεπιδρούν. Οι μορφές έμφυλης βίας που διευκολύνονται από το διαδίκτυο και τις ΤΠΕ καθίστανται όλο και συχνότερες, ιδίως με τη χρήση, παντού και πάντα, πλατφορμών κοινωνικής δικτύωσης και άλλων τεχνικών εφαρμογών. Η βία στο διαδίκτυο κατά των γυναικών είναι μια μορφή έμφυλης βίας. Η βία στο διαδίκτυο περιλαμβάνει την κυβερνοπαρενόχληση, την επίμονη παρακολούθηση μέσω διαδικτύου, τη μη συναινετική κακοποίηση βάσει εικόνων, τη σεξιστική ρητορική μίσους και άλλες μορφές.

Ωστόσο, η έμφυλη βία στο διαδίκτυο δεν είναι μια νέα μορφή βίας, αλλά η συνέχεια της έμφυλης βίας εκτός διαδικτύου. Έχει βαθύ αντίκτυπο στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των ατόμων, στην αξιοπρέπεια και στη ζωή τους σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής, συναισθηματικής και ψυχικής υγείας, της ευημερίας, καθώς και της κοινωνικής, οικονομικής και επαγγελματικής τους εξέλιξης. Τα θύματα βιώνουν υψηλότερα επίπεδα φόβου, άγχους, κατάθλιψης, τραύματος, κρίσεων πανικού, απώλειας αυτοεκτίμησης και αισθήματος αδυναμίας αντίδρασης στην κακοποίηση. Ορισμένες ομάδες γυναικών, συμπεριλαμβανομένων των ακτιβιστριών και των υπερασπιστριών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των γυναικών στην πολιτική, των δημοσιογράφων, των συντακτριών ιστολογίων, των γυναικών που ανήκουν σε εθνοτικές μειονότητες, των λεσβιών, αμφιφυλόφιλων και διεμφυλικών γυναικών, και των γυναικών με αναπηρία, αποτελούν τα κύρια θύματα της βίας μέσω ΤΠΕ. Μια διατομεακή προσέγγιση είναι ζωτικής σημασίας για την κατανόηση των συγκεκριμένων μορφών διακρίσεων που επηρεάζουν τα θύματα έμφυλης βίας στο διαδίκτυο. Η πραγματικότητα δείχνει επίσης ότι οι απόψεις και η συμμετοχή των γυναικών ως ενεργών ψηφιακών πολιτών συχνά πλήττονται από την έμφυλη βία στο διαδίκτυο, και αυτό το αποτρεπτικό αποτέλεσμα συχνά μεταφέρεται στην πραγματική ζωή.

Το Κοινοβούλιο έχει αναγνωρίσει τη σημασία του τερματισμού της έμφυλης βίας και της βίας κατά των γυναικών μέσω διάφορων ψηφισμάτων και έχει ζητήσει τη λήψη νομικών και πολιτικών μέτρων για την αντιμετώπιση του φαινομένου. Οι ακόλουθες πρωτοβουλίες του Κοινοβουλίου αντικατοπτρίζουν αυτή την ανησυχία:

- Στο ψήφισμά του της 12ης Σεπτεμβρίου 2017 σχετικά με πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για τη σύναψη, από την Ευρωπαϊκή Ένωση, της Σύμβασης του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των

γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, το Κοινοβούλιο τόνισε ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για την αντιμετώπιση του αναδυόμενου φαινομένου της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένων της τρομοκράτησης, της παρενόχλησης και του εκφοβισμού, ιδίως με στόχο τις νέες γυναίκες και τα κορίτσια και τα άτομα ΛΟΑΔΜ,

- Στο ψήφισμά του της 3ης Οκτωβρίου 2017 σχετικά με την καταπολέμηση του κυβερνοεγκλήματος, το Κοινοβούλιο τόνισε την ανάγκη για κοινούς εναρμονισμένους νομικούς ορισμούς του κυβερνοεγκλήματος, συμπεριλαμβανομένης της σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης παιδιών στο διαδίκτυο, της κυβερνοπαρενόχλησης και των κυβερνοεπιθέσεων,

- Στο ψήφισμά του της 26ης Οκτωβρίου 2017 σχετικά με την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης και κακοποίησης στην ΕΕ, το ΕΚ υπενθύμισε ότι απαιτείται βασική δράση κατά των αναδυόμενων μορφών βίας, π.χ. στο διαδίκτυο, και τόνισε ότι η κυβερνοπαρενόχληση, ιδίως στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τροφοδοτεί άλλες μορφές βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών,

- Στο ψήφισμά του της 17ης Απριλίου 2018 σχετικά με τη χειραφέτηση των γυναικών και των κοριτσιών μέσω του ψηφιακού τομέα, το Κοινοβούλιο υπενθύμισε ότι οι ψηφιακοί τρόποι επικοινωνίας συμβάλλουν στην αύξηση της ρητορικής μίσους και των απειλών κατά των γυναικών, και ότι οι διάφορες μορφές βίας στο διαδίκτυο κατά των γυναικών εξακολουθούν να μην αναγνωρίζονται νομικά. Ως εκ τούτου, το Κοινοβούλιο ζήτησε να ενισχυθεί ο συντονισμός μεταξύ της ΕΕ και των κρατών μελών για την καταπολέμηση των διασυνοριακών εγκλημάτων που διευκολύνονται από την τεχνολογία, π.χ. της εμπορίας ανθρώπων, της κυβερνοπαρενόχλησης και της παρακολούθησης μέσω διαδικτύου, ενώ επίσης ζήτησε από τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν νέες μορφές βίας στο διαδίκτυο στους ποινικούς τους κώδικες,

- Στις 26 Απριλίου 2018, η επιτροπή FEMM ενέκρινε σχέδιο έκθεσης με το οποίο προτείνει μέτρα για την καταπολέμηση της ηθικής και σεξουαλικής παρενόχλησης, μεταξύ άλλων και στο διαδίκτυο,

- Στο ψήφισμά του της 28ης Νοεμβρίου 2019, σχετικά με την προσχώρηση της ΕΕ στη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και άλλα μέτρα για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας,

- Στο ψήφισμά του της 21ης Ιανουαρίου 2021 σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για την ισότητα των φύλων, το Κοινοβούλιο εξέφρασε την ικανοποίησή του για τα μέτρα που πρότεινε η Επιτροπή για την αντιμετώπιση της βίας στο διαδίκτυο η οποία πλήττει δυσανάλογα τις γυναίκες και τα κορίτσια (συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής παρενόχλησης, του κυβερνοεκφοβισμού και της σεξιστικής ρητορικής μίσους), ιδίως τις ακτιβίστριες, τις γυναίκες πολιτικούς και άλλες δημόσιες προσωπικότητες που είναι ορατές στον δημόσιο λόγο. Επίσης, παρότρυνε τα κράτη μέλη και την ΕΕ να εγκρίνουν περαιτέρω μέτρα, συμπεριλαμβανομένων δεσμευτικών νομοθετικών μέτρων, για την καταπολέμηση αυτών των μορφών βίας στο πλαίσιο οδηγίας για την πρόληψη και την καταπολέμηση κάθε μορφής βίας κατά των γυναικών, και ζήτησε να υποστηριχθούν τα κράτη μέλη για να αναπτύξουν εργαλεία κατάρτισης για τις υπηρεσίες που εμπλέκονται σε όλα τα στάδια, από την πρόληψη και την προστασία έως τη δίωξη, όπως η αστυνομία και το δικαστικό σύστημα, από κοινού με τον τομέα της πληροφόρησης και της επικοινωνίας, με παράλληλη διασφάλιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων στο διαδίκτυο,

- Στο ψήφισμά του της 21ης Ιανουαρίου 2021 σχετικά με τη γεφύρωση του ψηφιακού

χάσματος μεταξύ των φύλων: η συμμετοχή των γυναικών στην ψηφιακή οικονομία,

- Στο ψήφισμά του της 11ης Φεβρουαρίου 2021 σχετικά με τις μελλοντικές προκλήσεις όσον αφορά τα δικαιώματα των γυναικών στην Ευρώπη: πάνω από 25 χρόνια από τη Διακήρυξη και την Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου, το Κοινοβούλιο κάλεσε τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να εγκρίνουν ειδικά μέτρα για την εξάλειψη της βίας στο διαδίκτυο, συμπεριλαμβανομένης της διαδικτυακής παρενόχλησης, του κυβερνοεκφοβισμού και της μισογυνιστικής ρητορικής μίσους.

Νομική βάση

Η νομική βάση αυτής της νομοθετικής πρωτοβουλίας είναι το άρθρο 83 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Ο όρος «εγκληματικότητα στον χώρο της πληροφορικής» στο άρθρο 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ μπορεί να καλύπτει εγκλήματα που διαπράττονται κατά ή με τη χρήση δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή συστημάτων πληροφοριών. Μετά τη Συνθήκη της Λισαβόνας, η σχετική ορολογία έχει εξελιχθεί και οι όροι «κυβερνοέγκλημα» και «εγκληματικότητα στον χώρο της πληροφορικής» χρησιμοποιούνται πλέον αδιακρίτως. Οι σοβαρές μορφές διαδικτυακής έμφυλης βίας με διασυνοριακή διάσταση ενδέχεται να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της «εγκληματικότητας στον χώρο της πληροφορικής» κατά την έννοια του άρθρου 83 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ.
Για τα μέρη της πρότασης που αποσκοπούν στην προώθηση και τη στήριξη της δράσης των κρατών μελών στον τομέα της πρόληψης του εγκλήματος και των μέτρων για την προστασία και την υποστήριξη των θυμάτων, καθώς και τη διασφάλιση επανόρθωσης γι' αυτά, συναφές ενδιαφέρον θα μπορούσε επίσης να έχει το άρθρο 84 ΣΛΕΕ. Ωστόσο, εάν τα προβλεπόμενα προληπτικά μέτρα θεωρηθούν παρεπόμενα της ποινικοποίησης της βίας στο διαδίκτυο, δεν θα απαιτηθεί η προσθήκη ειδικής νομικής βάσης.

Επεξήγηση των προτεινόμενων συστάσεων

Οι συστάσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα του ψηφίσματος περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία: τον στόχο της οδηγίας· το πεδίο εφαρμογής και τους ορισμούς· τα προληπτικά μέτρα· την προστασία και την υποστήριξη των θυμάτων, καθώς και την επανόρθωση γι' αυτά· τη δίωξη και την ποινικοποίηση της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο και τη συλλογή και αναφορά δεδομένων.
Στόχος της οδηγίας είναι η θέσπιση ελάχιστων κανόνων σχετικά με τον ορισμό του εγκλήματος της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο και των συναφών κυρώσεων, η θέσπιση μέτρων για την προώθηση και τη στήριξη της δράσης των κρατών μελών στον τομέα της πρόληψης αυτού του εγκλήματος, όπως και μέτρων για την προστασία και την υποστήριξη των θυμάτων, καθώς και για τη διασφάλιση επανόρθωσης γι' αυτά. Οι συνεισηγήτριες της πρωτοβουλίας αυτής θεωρούν ότι η ΕΕ δεν διαθέτει νομικό πλαίσιο για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας και, πιο συγκεκριμένα, της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, καθώς και για την προστασία και τη στήριξη των θυμάτων.
Όπως αναφέρεται στο ψήφισμα, υπάρχουν διάφοροι ορισμοί της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, αλλά δεν υπάρχει διεθνώς συμφωνημένος νομικός ορισμός. Για τον λόγο αυτό, η σύσταση σχετικά με το πεδίο εφαρμογής και τους ορισμούς αφήνει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να προτείνει έναν συγκεκριμένο ορισμό που θα καλύπτει κάθε μορφή έμφυλης βίας που διαπράττεται, υποβοηθείται ή επιδεινώνεται εν μέρει ή πλήρως από τη χρήση ΤΠΕ, κατά γυναικών επειδή είναι γυναίκες, ή επηρεάζει δυσανάλογα τις γυναίκες. Η πρόταση αυτή

βασίζεται στον ορισμό που χρησιμοποίησε η ειδική εισηγήτρια του ΟΗΕ για τη βία κατά των γυναικών, στην έκθεσή της του 2018 για τη διαδικτυακή βία.
Τα προτεινόμενα προληπτικά μέτρα συνδέονται με τα βαθύτερα αίτια της έμφυλης βίας, συμπεριλαμβανομένης της βίας στο διαδίκτυο. Για τον λόγο αυτό, επικεντρώνονται ιδιαίτερα στην εκπαίδευση, την ευαισθητοποίηση, την εξάλειψη των έμφυλων στερεοτύπων και την προώθηση της έρευνας. Τα μέτρα απαιτούν επίσης διεπιστημονική και συμμετοχική συνεργασία, μεταξύ άλλων με παρόχους υπηρεσιών φιλοξενίας, συνεργασία με εταιρείες τεχνολογίας σχετικά με βέλτιστες πρακτικές για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα.
Προκειμένου να προστατευθούν και να υποστηριχθούν τα θύματα της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο, η πρόταση αναφέρει πρώτα ποιες κατηγορίες θυμάτων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη. Στόχος είναι να είναι όσο το δυνατόν πληρέστερη, λαμβανομένων υπόψη της διατομεακότητας και των ειδικών αναγκών των θυμάτων. Στη συνέχεια, η πρόταση περιλαμβάνει διάφορες δράσεις για την εφαρμογή της προστασίας και της στήριξης των θυμάτων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ανάγκη βελτίωσης και διευκόλυνσης της υποβολής καταγγελιών, και αποφυγής της δευτερογενούς θυματοποίησης. Η κατάρτιση των ασκούντων νομικά επαγγέλματα και των επαγγελματιών που θα έρθουν σε επαφή με τα θύματα είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη αυτού του στόχου.
Παράλληλα με τις δράσεις αυτές υπάρχουν ειδικές υποστηρικτικές υπηρεσίες που πρέπει να υλοποιηθούν ή να κλιμακωθούν ώστε να καλύπτουν και τα θύματα της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο (τηλεφωνικές γραμμές βοήθειας, καταφύγια).
Ένα άλλο στοιχείο της νομοθετικής πρωτοβουλίας αφορά το ποινικό δίκαιο και τη δίωξη της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο. Η ΕΕ πρέπει να είναι σε θέση να θεσπίζει ελάχιστους κανόνες για τη διασφάλιση της δίωξης της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο. Η σύσταση που περιλαμβάνεται στο παράρτημα δεν προσδιορίζει όλα τα πιθανά αδικήματα και τις επιβαρυντικές περιστάσεις, δεδομένου ότι η ταχεία ανάπτυξη των ψηφιακών τεχνολογιών μπορεί να δημιουργήσει νέες μορφές βίας στο διαδίκτυο. Η σύσταση παρέχει στην Επιτροπή ένα σύνολο κριτηρίων για τον ορισμό αυτών των αδικημάτων.
Οι συνεισηγήτριες θεωρούν, ωστόσο, ότι θα πρέπει να εξεταστούν οι ακόλουθες συμπεριφορές για τη δημιουργία του καταλόγου αδικημάτων στο πλαίσιο της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο:

- **Κυβερνοπαρενόχληση (**στην οποία περιλαμβάνονται: κυβερνοεκφοβισμός, μη ζητηθείσα λήψη περιεχομένων σαφώς σεξουαλικού χαρακτήρα, ηθική παρενόχληση),
- **Επίμονη παρακολούθηση μέσω διαδικτύου,**
- **Παραβιάσεις της ιδιωτικής ζωής που σχετίζονται με τις ΤΠΕ** (συμπεριλαμβανομένων της πρόσβασης, της ανταλλαγής και της παραποίησης προσωπικών δεδομένων ή εικόνων, μεταξύ άλλων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα χωρίς συγκατάθεση, της σεξουαλικής κακοποίησης βάσει εικόνων και της μη συναινετικής αποκάλυψης σεξουαλικών εικόνων, της δημοσιοποίησης των προσωπικών στοιχείων και της υποκλοπής ταυτότητας),
- **Χειρισμός ή επιτήρηση από απόσταση** (μεταξύ άλλων μέσω εφαρμογών κατασκοπείας σε κινητές συσκευές),
- **Απειλές** (συμπεριλαμβανομένων άμεσων απειλών και απειλών βίας, εξαναγκασμού, σεξουαλικού εξαναγκασμού και εκβιασμού),
- **Σεξιστική ρητορική μίσους (**μεταξύ άλλων: απόσπαση και ανταλλαγή βίαιου περιεχομένου, χρήση σεξιστικών και/ή συνδεόμενων με το φύλο σχολίων και ύβρεων,

κακοποίηση γυναικών για την έκφραση των απόψεων τους και για την απόρριψη σεξουαλικών προσεγγίσεων),

- Πρόκληση **αυτοκτονίας** ή ανορεξίας και συμπεριφορών ψυχικού τραυματισμού,
- **Βλάβη υπολογιστών** σε αρχεία, προγράμματα, συσκευές, επιθέσεις σε ιστότοπους και άλλους ψηφιακούς διαύλους επικοινωνίας,
- **Παράνομη πρόσβαση** σε κινητά τηλέφωνα, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στιγμιαία μηνύματα ή λογαριασμούς στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης,
- **Παραβίαση των απαγορεύσεων επικοινωνίας** που εγκρίνονται με δικαστική απόφαση,
- **Άμεση βία**.

Τέλος, η πρωτοβουλία υπογραμμίζει την ανάγκη ύπαρξης σαφούς στρατηγικής για τη συλλογή αναλυτικών και συγκρίσιμων δεδομένων και την υποβολή εκθέσεων από τις οικείες αρχές. Εάν η ΕΕ επιθυμεί να διαθέτει κατάλληλο πλαίσιο για την καταπολέμηση της έμφυλης βίας, συμπεριλαμβανομένης της βίας στο διαδίκτυο, ή της βίας κατά των γυναικών εν γένει, πρέπει να είναι σε θέση να συλλέγει και να δημοσιεύει δεδομένα σχετικά με τις διάφορες μορφές έμφυλης βίας στο διαδίκτυο. Μαζί με τα στοιχεία που υποβάλλουν τα κράτη μέλη, η Επιτροπή θα πρέπει να υποβάλλει σε τακτική βάση έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας, συμπεριλαμβανομένων πιθανών μέτρων/τροποποιήσεων για τη βελτίωσή της.

Συμπέρασμα

Η έμφυλη βία, συμπεριλαμβανομένης της βίας στο διαδίκτυο, εξακολουθεί να ενισχύεται από διάφορες κοινωνιακές προκλήσεις, όπως διαπιστώθηκε πρόσφατα κατά τη διάρκεια της κρίσης που σχετίζεται με την έξαρση της νόσου Covid-19, ενώ υπάρχει έλλειψη πολιτικής βούλησης για να καταστεί η έμφυλη βία προτεραιότητα. Η επίτευξη της ισότητας των φύλων συνεπάγεται την εξάλειψη όλων των μορφών έμφυλης βίας και την άρση των φραγμών που εμποδίζουν τις γυναίκες να ασκήσουν πλήρως τα δικαιώματά τους. Υπάρχει ευρύ φάσμα προσεγγίσεων για την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας στο διαδίκτυο στα κράτη μέλη. Εκτός από την έλλειψη εναρμονισμένου ορισμού και κοινής προσέγγισης, ορισμένα άλλα προβλήματα και προκλήσεις περιλαμβάνουν τα εξής: ελλιπής καταγγελία, περιορισμένη ευαισθητοποίηση του κοινού και των αρχών επιβολής του νόμου, ανεπαρκής υποστήριξη των θυμάτων, καθώς και περιορισμένη έρευνα και γνώση σχετικά με το φαινόμενο. Ως εκ τούτου, προκειμένου να δοθεί νέα ώθηση στην εξάλειψη της έμφυλης βίας, τόσο εντός όσο και εκτός διαδικτύου, πρέπει να είμαστε διατεθειμένοι να εξετάσουμε τα βαθύτερα αίτια της έμφυλης βίας, τα συστήματα που τη διευκόλυναν και τους παράγοντες που την επιδεινώνουν. Τα βαθύτερα αίτια όλων των μορφών έμφυλης βίας είναι τα ίδια και αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο χρειαζόμαστε νόμους και πολιτικές που να τις αντιμετωπίζουν ολιστικά. Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης είναι έως σήμερα η πλέον ολοκληρωμένη διεθνής σύμβαση που αποτελεί νομικό πλαίσιο για την προστασία των γυναικών και των κοριτσιών από όλες τις μορφές βίας, και για την πρόληψη, τη δίωξη και την εξάλειψη της βίας εναντίον τους. Ενώ η επικύρωση της Σύμβασης εξακολουθεί να εκκρεμεί στο Συμβούλιο, η ΕΕ δεν θα πρέπει να περιμένει, διότι κάθε μέρα αναμονής έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη νέων θυμάτων της έμφυλης βίας. Η προτεινόμενη νομοθετική πρωτοβουλία αποσκοπεί στην αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου. Χρησιμοποιεί μια ολιστική προσέγγιση για την ποινικοποίηση ορισμένων συμπεριφορών, αλλά και για την υποστήριξη και την προστασία των θυμάτων αυτών των συμπεριφορών.